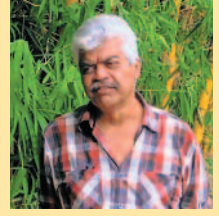

ಅಜಯ್ ದೇಸಾಯಿ

ಆನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು ನಿಜ. ಆದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳುವಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆನೆಗಣತಿಯ ಸದ್ಯದ ವಿಧಾನವೇ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಆನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಹ ನಿಖರವಾಗಿಲ್ಲ. ಆಯ್ಕೆ, ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ತುಂಬಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಅಂತಲೇ ಎಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಜನನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಗರ್ಭನಿರೋಧಕ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್ ನೀಡುವುದಾದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಲ ನೀಡಬೇಕು. ನೀಲಗಿರಿ ಜೈವಿಕ ವಲಯ ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್ ಹಾಕಿದ ಆನೆಗೆ ಎರಡನೇ ಡೋಸ್ ನೀಡಲು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು? ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸಿ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್ ನೀಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಆನೆಗಳ ಹಾವಳಿ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಇಂತಹದ್ದೇ ಸಿದ್ಧಸೂತ್ರ ಎಂಬುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತಂತ್ರಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಆಫಿಕಾದ ಚಿತ್ರಣವೇ ಬೇರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಬೃಹತ್ ಗಾತ್ರದ ಖಾಸಗಿ ವಸ್ತೇಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಆನೆಗಳು ಬಿಡಾರ ಹೂಡಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನೂ ತಳಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹನನಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಸಿದ ಆನೆಗಳ ಬೇಟೆಯಾಡಿಸುವ ಪರಿವಾರ ಅಲ್ಲಿದೆ. ಸೀಮಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅವುಗಳು ವಾಸವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಲ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್ ನೀಡುವುದು ಸಹ ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಆಫಿಕಾದಂತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಕುರುಡಾಗಿ ಆನೆಗಳ ಜನನ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಅವುಗಳ ಜನನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸದ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರವಲ್ಲ. ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರದೇಶದ ಆನೆಗಳ ಹಿಂಡನ್ನು ಬೇರೆಡೆ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ, ಈ ಪರಿಹಾರ ಕೂಡ ಸುಲಭವಾಗಿಲ್ಲ.

(ಆನೆಗಳ ವರ್ತನೆ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿರುವ ತಜ್ಞ.)

ಚಿತ್ರ: ಹೆಚ್.ಸತೀಶ್

ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಂಟಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿನ ಸನ್ನಿವೇಶ ಏನಾಯಿತು? ಒಂದೆಡೆ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದರೆ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಆ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮನೆಯ ಗಾತ್ರ ದೊಡ್ಡದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬದಲು ಅದರ ಒಂದು ಭಾಗ ಕುಸಿದಿದ್ದರಿಂದ ಬಳಕೆಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆಯ ಜಾಗ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಕೆಲ ಸದಸ್ಯರು ಬೇರೆ ಮನೆ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ ತಾನೇ?

ಕಾಡಿನಲ್ಲೂ ಹಾಗೇ ಆಗಿದೆ. ಒಂದೆಡೆ ಆನೆಗಳ ಸಂತತಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕಾಡಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆನೆಗಳ ಗೃಹ ವಲಯಗಳು ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿವೆ. ಆನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳು ಮರಗಳನ್ನು ಹನನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಗಜಪಡೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೀಗೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನಾಡಿನತ್ತ ನುಗ್ಗುವ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಸ ಸಮಸ್ಯೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಆನೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು.

ಆನೆಗಳ ಸಾಂದ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶದ ಸಸ್ಯಸಂಕುಲ ಸರಿಪಡಿಸಲು ಆಗದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಾದಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ನೀಡುತ್ತವೆ ಹಲವು ಅಧ್ಯಯನ ವರದಿಗಳು. ಆಫಿಕಾದ ಕ್ಯುಗರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆದಿವೆ. ಆನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು 'ಸಾಮೂಹಿಕ ಹನನ' ಮಾಡುವ ಪರಿಪಾಠವೂ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಹನನದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ಅಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತ ಜನನ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದೆ.

'ಸಮಸ್ಯೆದಾಯಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಜನನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಹ ಒಂದು. ಎಲ್ಲ ಕಾಡಾನೆಗಳಿಗೆ ನಾವೇನು ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ